

категорії поліції належить переважна більшість поліцейських. Саме на працівників цієї поліції покладається несення патрульної служби. Головними обов'язками патрульних є виявлення порушень закону, а також втручання в інциденти, які можуть призвести до порушення закону.

До завдань поліції «у цивільному» входить розкриття та розслідування злочинів. Кожний поліцейський загін має свій власний слідчий підрозділ, службовці якого працюють головним чином «у цивільному».

До системи поліцейських органів Великої Британії також відносяться спеціалізовані поліцейські сили: поліція підприємств атомної індустрії, поліція з охорони морських портів, кінологічна служба, підрозділи кінної поліції, а також Особлива служба, до функцій якої належить боротьба з тероризмом, забезпечення особистої безпеки членів королівської родини й дипломатичних представництв та розслідування злочинів проти національної безпеки.

Одержано 17.11.2016

УДК 34.01

Резанов С. А.

доцент кафедри адміністративної
діяльності поліції Харківського національного уні-
верситету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент

ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО РОЗСУДУ ТА ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Застосування права носить підзаконний та індивідуальний характер, оскільки безпосереднім об'єктом застосування права є окремий конкретний випадок, а припис правозастосовчого акта стосується персонально визначених осіб. Відсутність чітких методологічних позицій при розкритті поняття, сутності і призначення стадій правозастосовчого процесу в правоохоронній діяльності призводить до того, що в основу його розподілу лягають різні ознаки.

Усі стадії правозастосовчого процесу досить тісно пов'язані з застосуванням дискреційних повноважень. Іншими словами в цих діях дуже часто існує певна свобода вибору – можливість застосування адміністративного розсуду.

Серед інших підстав для порушення адміністративної справи також може бути безпосереднє виявлення порушення уповноваженою особою, яке відрізняється від інших підстав насамперед тим, що вирішується за власною ініціативою осіб, які здійснюють адміністративний нагляд. Зазначена підстава має деякі особливості. По-перше, безпосередній розсуд уповноваженої особи ніде не фіксується і тому незавжди підлягає контролю. По-друге, припущення про порушення виникає тільки в свідомості уповноваженої особи [1, с. 49].

Свою точку зору по даному питанню висловив О. П. Коренєв. Так, доцільність він тісно пов'язує з адміністративним розсудом, під яким допускається визначена рамками законодавства відома ступінь свободи органа (посадової особи) у правовому вирішенні індивідуальної конкретної управлінської справи, що надається з метою прийняття оптимального рішення в справі [2, с.142].

Слід зазначити, що адміністративний розсуд завжди носить правовий характер, є правовим розсудом. Застосування розсуду можливе за умови дотримання визначених вимог:

- він завжди повинен здійснюватися в рамках закону;
- адміністративний розсуд може бути використаний з метою більш ефективного, доцільного, оптимального здійснення адміністративної й іншої діяльності;
- акт, прийнятий на основі розсуду повинен переслідувати ціль, для досягнення якої, законодавець дав посадовій особі право діяти за своїм розсудом;
- акт, прийнятий на основі адміністративного розсуду, повинний містити в собі мотиви, що спонукали його скористатися правом розсуду.

Застосування дискреції в правоохоронній діяльності – це момент розсуду, область повноважень, у яких особі, що приймає рішення, дається деяке право вибору. Тут усе залежить від ступеня свободи дій, що може бути різноманітною: від деякого елементу власного судження, необхідного для інтепретації і застосування загальних стандартів, до відкритої пропозиції посадовій особі прийняти таке рішення, яке вона вважає найкращим у даній ситуації.

Дискреційні повноваження піднімають багато цікавих і важливих для адміністративного права питань. Зокрема, дуже важливо дослідити проблему співвідношення дискреції й ефективності як принципу управління.

Щодо дискреції в правозастосувальній діяльності є два загальних зауваження. Перше стосується думки, що зустрічається часто в європейській юриспруденції, про те, що під дискрецією розуміється щось незаконне, що позначає суб'єктивний і довільний підхід. Варто чітко зазначити, що таке уявлення помилкове – дискреція внутрішньо властива будь-якій системі юридичного контролю і є поняттям, що виникнуло й існує в рамках закону. Усі стадії управлінського процесу досить тісно пов'язані з застосуванням дискреційних повноважень, і якщо позбавити посадових осіб права діяти на власний розсуд – це може призвести до негативних наслідків. Неможливо досконально закріпити їх повноваження у законах та інших нормативно-правових актах. Закони розраховані на звичайні умови та нормальні обставини. Але трапляється й так, що ситуація стає екстремальною й дотримання якоїсь норми, реалізація припису суду або прокурора може поставити під погрозу правопорядок у регіоні, країні. Тому існування адміністративного розсуду та дискреційних повноважень є невід'ємною частиною правоохоронної діяльності.

Виходячи з вище викладеного, можна зробити висновок, що проблема застосування адміністративного розсуду набула досить великої гостроти. Представники правоохоронних органів повинні застосовувати розсуд в залежності від конкретних обставин справи. Вирішувати заздалегідь – значить ускладнювати дискрецію. Не потрібно заздалегідь визначати, яким чином вони будуть розглядати справи в майбутньому. Використання адміністративного розсуду та дискреційних повноважень в правоохоронній діяльності є беззаперечним. Тільки існування певної свободи в діях посадової особи під час прийняття управлінського рішення може зробити цю діяльність найбільш ефективною.

Список бібліографічних посилань

1. Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посібник / За заг. ред. А. Т. Комзюка. 2-е вид., виправл. і доп. – Харків: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2001. – 112 с.
2. Коренев А. П. Административная деятельность органов внутренних дел. Часть Общая. Учебник. Издание четвертое, с изменениями и дополнениями /Под ред. докт. юрид. наук, проф. А. П. Коренева. – М.: Московский университет МВД России, издательство «Щит-М», 2003. – 309 с.

Одержано 17.11.2016